

Dom.

I.

Krajina bela z vinskimi bregovi,
okolica vsa čarovita ti,
Metlika stara s tihimi domovi,
glasnica zgodovine starih dni:

Na čast naj tebi zakipé glasovi,
naj tudi moje srce govori,
nad temno lozo, belimi grobovi
naj jadrno mi duša poleti!

Dežela ta, pred svetom daleč skrita,
svoj narod hrani, svoj ustvarja svet,
na trdo dlan rojakov ponosita.

Nikoli nihče v bedo ni zaklet,
komür vodnik je volja neubita
in svet s poštenim licem hodi zret!

II.

Zapojmo, bratje, pesem silovito
v nebo visoko, v sladki vinski breg,
da Kolpa zašumi nam valovito,
da v daljo seže src kipečih jek!

Z mladine naj zakroži ognjevito
krvjó krvi starosti hladni tek:
To zemljo sveto, našo, slikovito
za rodом čuvaj rod iz veka v vek!

O, bratje, v srcu je najlepše nam,
ko plavajo oči v daljave bele:
naš dom je blizu tu in daleč tam!

Kako bi roke v bran se vse sprijele,
da nepozvanec v naš se bliža hram!
Vse zvezde bi krvavo zažarele . . .

III.

Lepó ste mi, Gorjanci, zagoreli
v poljubih solnca jutranjega zdaj,
nadaleč ziblje žarkov se smehljaj,
glasnó v pozdrav so gozdi zašumeli.

V neskončnost pot se vije cesti beli,
zagiblje v delu se domači kraj,
in v jutra mladega gorak sijaj
spev plava pol otožni, pol veseli . . .

A lepši ste, Gorjanci, tistikrat,
ko solnce pade in v somrak izgine
in vam grebene vspava sen krilat!

Prečudna luč tedaj po vas zasine,
in dan se dvigne, žitja prebogat,
iz bajk čarobnih Janeza Trdine.

IV.

Kje je na svetu dom tako tesan,
kot ti si, hišica, med vej zelenjem?
Kje je pod solncem krov tako prostran,
da nikdar se ne poslovi z življenjem?

Tam ni noči, tam je na veke dan . . .
Srce napolnjeno je s hrepenenjem,
ko v njem zaklad se zgane zakopan,
nanesen z radostjo in zbran s trpljenjem . . .

Ta tesnoširni dom na zemlji rodni,
svetišče srcu, mislim zatočišče,
bil varno gnezdo ptici je negodni.

Če iz viharjev sile pota išče
zdaj v zreli dobi duh si moj svobodni,
pokoja da domače mu ognjišče.

V.

Kako si zašuštela, lipa ti,
kako ste, oleandri, zacveteli,
kako ste mi, ciklamni, zadehteli,
kako kanarček živo gostoli!

Kako ves dom veselo govori:
Nanovo gnezdo znašati začeli
na dvoru so golobčki naši beli . . .
In solza materi v očeh blesti . . .

Ta solza — duše zlate govorica!
In na srce iskreno te pritisne
od radosti tresoča se desnica.

Dan demantni pod krovom zdaj zablisne:
Golobec jaz in naša golobica —
ti, žena moja . . . In srce zavriska! . . .

VI.

Trpjenje bič obupnosti je zvalo,
zapahnilo, rojak, ti dom je tvoj.
Pred tabo sto se potov je razkrilo:
Kam? — E, v Ameriko! — Za kruhom v boj!

Na vrhu se Gorjancev je zgenilo
še v srcu nekaj: ódkrij se, postoj!
V dolini tam je k jutru pozvonilo;
bron vabi: Slušaj glas proseči moj! . . .

Bridkost v oči mu hoče — v srce pade . . .
Iz njega pesmi se izvije glas,
v slovo nad rodne pohiti livade.

Vzravna se mu ponosni, jaki stas,
zaklijejo po prsih svetle nade:
Šaj zopet, dekle, pridem k tebi v vas!

E. Gangl.

Dom.

VII.

Devojka vitkostasa, sinjeoka,
kot na majoliki si rožni cvet:
iz tebe srka žejna duša med,
gorkó prižema te iskrena roka.

Kot ob opori trta si visoka,
ki spenja se na živo solnce gret:
nasé priklepa te junak razvnet,
razgreva kri ljubezen ti globoka.

Devojka sinjeoka, vitkostasa,
pomlajaš sivi las in vžigaš kri
kot v kresni noči vila zlatolasa.

Kar iz oči ti ognja plameni
in kar vabila tvojega je krasa —
junaku le so tvojemu darí.

VIII.

In kam, za Boga, lahka gre ti pot?
Mordà k svetniku Feliksu greš v Mesto,
mordà na Brezje si ubrala cesto,
da Mamka božja te očuva zmot?

Na Záplaz morda vabi te Gospod,
da zamori ti v duši kal zločesto? —
Takó-le vdano gledam le nevesto,
ki pernico rahlja za lastni rod!

„Na prsih škapulir in v prsih čast:
to me prepelje čez morje viharno,
kjer čaka jutro mene zlatožarno.“

Ko dvigne se do rodne grude slast,
nobena naju ne vzdrži oblast,
da se ne vrnem z njim v zavetje varno!“

IX.

Lik krova rodnega mi lipa rase,
bogata cvetja je dehtečega,
in z okna rožni grm bogat smehlja se,
obsipan s čarom popja rdečega.

Prijazno janje se po travi pase,
iz sence mati zre ljubeče ga.
Poslušam zvona vélikega glase,
Miklavž - patrona nam slavečega.

Ta dragi svet je bil mi prizorišče
veseli igri mojih mladih let,
ki tekla je brez tehniških mi hib.

Če na ukaz ostavil sem igrišče,
z aplavzom ni bil moj odstop sprejet:
saj nosil nam Miklavž je tudi — šib!

X.

Srčno smo, bratje, takrat se objeli,
ko stopil je pred mene dalek pot!
Okovi so na videz odleteli,
ki so držali me na beli rod.

A časih v mraku so zaplameneli
na jugu bliski — v pozdrav odondot,
kjer niso žari dušam izgoreli,
ponosno se iskroč pod néba svod.

O, bratje, silno, véliko življenje
še bolj nas druži, jači bolj pogum:
može ustvarja boj, moč da trpljenje!

Kot hrasti ste tam sredi starih šum,
ki ne potare vihre jih šumenje:
ostalo vam srcé, ostal je um!

XI.

Napori lastni, ljubice zvestost
zgradili so mi do blaginje most:
pod eno streho skrbno sva znosila,
kar sva prejela in si pridobila.

Ob vratih se razbije vsaka zlost,
odkrhne se viharjev ljutih ost:
ljubezen solze vse je posušila,
med dvema svetoma je zid zgradila . . .

Ko pride noč in kadar dan zasine,
enako svetlo je pri nas obema —
kar vera si zgradi, nikdár ne mine.

Življenje se z življenjem v slast prižema,
in iz srcá pretajnostne globine
zavest zaupnosti ves dom objema!

XII.

Za mano sanja zora mladih dni,
nepovratljiva, v srcu vedno živa,
kar tema mi bodočnosti prikriva,
ni upa ni strahú mi ne budi.

Živi le, kdor sedanjosti živi . . .
Iz hipa v hip vsa doba se nam zliva,
v naporu zdanjem dan prihodnji sniva —
kdor se boji, naj leže in zaspi! —

Življenje resnosti je izobilje,
a dom mi je neoskrunljiva last,
z nasiljem vračam vsakemu nasilje!

V sanjavosti močém ne klije rast,
ukrepov zrelih ne zatre nemilje —
vodnica delu je domovja čast!

E. Gangl.

5*